

Internetconsultatie wetsvoorstel CO₂-heffing industrie

Het is van harte toe te juichen dat de regering heeft besloten tot het heffen van belasting op CO₂-emissies gezien de noodzaak om met spoed verregaande klimaatontwrichting te voorkomen. Daarom verwelkom deze eerste stap gezet in de vorm van een CO₂-heffing voor de industrie.

Wel wil ik een aantal punten aandragen waarvan ik hoop dat u die wilt meenemen in de aanpassingen van het wetsvoorstel om te zorgen dat het doel van emissiereductie ook daadwerkelijk wordt behaald.

Hoeveelheid dispensatierechten

In het consultatiedocument geeft u aan dat het kabinet oog heeft voor de economische ontwikkelingen die nu sterk bepaald worden door Corona. De keuze die het kabinet daarbij maakt om een voorzichtigere start te maken met de CO₂-heffing is echter misplaatst. Op die manier wordt het gewenste doel van de CO₂-heffing van de industrie, namelijk CO₂ reductie door de industrie, niet bereikt op korte termijn. Het is onwenselijk om de industrie als geheel in de eerste jaren meer dispensatierechten dan nodig toe te kennen. Dit kan namelijk betekenen dat in het herstel na Corona de industrie er alsnog voor kiest om nog een korte-termijn investering te doen die leidt tot meer CO₂-emissies in de komende jaren. Deze zogeheten lock-in van emissies is onwenselijk omdat dit ervoor zorgt dat de CO₂-emissies juist kunnen toenemen ondanks het invoeren van dit beleid. We hebben gezien bij de stikstofproblematiek wat het politiek en maatschappelijk betekent als het kabinet besluit om de kool en de geit te sparen. Dit soort zwabberende wetgeving leidt tot onduidelijkheid en daarmee zal het doel niet bereikt worden.

Steun de getroffen industrie op een andere wijze

Het steunen van de bedrijven die in de financiële problemen komen door Corona steun ik natuurlijk van harte. Het kabinet heeft echter meerdere mogelijkheden tot haar beschikking om die steun te verlenen, en hoeft dat niet via de CO₂-heffing te regelen. Zo wil ik u erop wijzen dat u de opbrengsten van de CO₂-heffing zou kunnen oormerken en kunnen gebruiken om de industrie te ondersteunen bij hun CO₂-reductieplannen. Op die manier gaat het ondersteunen van bedrijven in financiële moeilijkheden door Corona samen met het reduceren van CO₂-emissies. Ik wil daarom voorstellen om de ontvangen belastinggelden te oormerken met een duurzaam karakter.

Noodzaak tot aanpassing van de wet

Eigenlijk geeft het kabinet door de keuze voor reductiefactor 1,2 aan het begin van de CO₂-heffing aan dat wat haar betreft het herstel na Corona gepaard mag gaan met toenemende emissies. Ik wil u er in dit kader op wijzen dat Nederland al bijzonder slecht presteert op het gebied van CO₂-reductie in de afgelopen jaren ten opzichte van andere landen in de wereld, en dat Nederland ook door de rechter is gewezen op haar verantwoordelijk in het reduceren van CO₂-emissies tijdens de Klimaatzaak die door Urgenda is gevoerd. Ook in dat kader maakt het het onbegrijpelijk dat het kabinet kiest voor een langzaam reductiepad. Zoals in de Klimaatzaak ook is ingehaald, betekent minder reductie van CO-emissies dat sprake is van ernstige schendingen van mensenrechten van de burgers van Nederland, alsmede van andere wereldburgers. Het gaat hier niet om beleid dat bedoeld is om het leven van burgers net iets prettiger te maken, het gaat hier om het afwenden van

de klimaatcrisis, waarvan de ernst dit jaar duidelijk is gebleken in de huidige voortdurende droogteperiode alsmede tijdens de bosbranden in Australië het afgelopen jaar. Het is uw plicht om uw burgers tegen dit soort gevaarlijke klimaatverandering te beschermen. Ik wil u daarom verzoeken om 2020 als peiljaar te hanteren voor de CO₂-emissies die worden uitgestoten, en daarbij op z'n hoogst te kiezen voor een reductiefactor 1 voor het jaar 2021.

Bepalen van de prijs van 1 ton CO₂-equivalent

Bij het bepalen van het prijspad van 1 ton CO₂-equivalent wil ik u verzoeken om daarbij uit te gaan van een realistische prijs die wetenschappelijk is onderbouwd (science-based). Het gaat daarbij om het moneteriseren van de klimaatschade die aan 1 ton CO₂-emissies kan worden toegerekend. We zien dat bij de invoering van de EU ETS de prijs van 1 ton CO₂-emissies stelselmatig te laag is gebleven, waardoor geen sprake is van substantiële reductie. De huidige prijs van EUR 21,32 is veel te laag in vergelijking met de prijs van 1 ton CO₂ van EUR 100,- om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken tot twee graden zoals benoemd in de nota "Op weg naar een wijze CO₂-prijs" van het Centraal Planbureau en het Planbureau van de Leefomgeving. Aangezien ook Nederland zich via het klimaatakkoord van Parijs heeft gecommitteerd aan een beperking van de wereldwijde temperatuurstijging van 1,5 graad verwacht ik dat de minimale CO₂-prijs per ton EUR 100,- zal bedragen.

Het kabinet vreest dat bedrijven zich mogelijk uit de markt prijzen als zij een dergelijke CO₂-prijs aan 1 ton CO₂ koppelt. Bedrijven in een hoog carbonintensieve industrie hebben in de toekomst ook echter geen plek, en zullen moeten omschakelen naar een CO₂-arm productieproces. Het is alleen maar vertragend en onduidelijk beleid voor bedrijven als dit niet duidelijk uit het wetsvoorstel CO₂-heffing blijkt. Ook daarom stel ik voor dat het kabinet als minimumprijs EUR 100,- per ton CO₂ hanteert.

Voeg verplichte verificatie toe

In het wetsvoorstel is geen enkele vorm van verificatie van zowel het monitoringsplan als de berekende dispensatierechten en de verantwoorde hoeveelheid CO₂-emissies. Dit betekent dat het toezicht op de juistheid en volledigheid van de belaste CO₂-heffing ontbreekt. Ik wil u ten eerste aanraden om bedrijven te verplichten een betrouwbare CO₂-administratie te voeren. Dat betekent dat deze administratie onderdeel is van de planning- en controlsystemen van het bedrijf en daardoor ook onderdeel worden van de jaarrekeningcontrole. Het is mijns inziens wenselijk om de verificatie van de totale emissies op zeer betrouwbare te laten uitvoeren. Verificatie door bekende verificatiebureaus missen de deugdelijke grondslag en kwaliteit die door een accountantscontrole wel wordt gewaarborgd. Ik wil u daarom vragen om verplichte verificatie van CO₂-emissies te laten verrichten door een registeraccountant en in de wet te verplichten.

Er zullen accountants zijn die van mening zijn dat dit niet onderdeel is van het expertisegebied van een accountant. Dit is echter onzin, aangezien accountants van de Big Four al jaren dit soort onderzoeken uitvoeren en CO₂-emissies daadwerkelijk controleren bij grote organisaties.

Algemene CO₂-heffing

Mijn grootste zorg is dat dit wetsvoorstel alleen van toepassing op CO₂ uitgestoten door industriële installaties en dat daardoor een groot deel van de Nederlandse CO₂-voetafdruk geen onderdeel uitmaakt van deze heffing. Mijns inziens kunt u veel beter kiezen voor een algemene CO₂-heffing voor alle sectoren, met daarbij een invoerheffing op de geïmporteerde CO₂ die in de keten is uitgestoten voorafgaand aan de import. Een dergelijke heffing zal tot veel meer CO₂-reductie leiden

en ook tot een ander consumptiepatroon dat beter past in de post-Corona en klimaatneutrale samenleving die we beogen. Met een dergelijke heffing zou uw doel pas echt worden bereikt.

Met vriendelijke groet,

Usha Ganga

Integrated reporting specialist aan de HAN University of Applied Sciences